

Innst. S. nr. 61

(2004-2005)

Innstilling til Stortinget fra kommunalkomiteen

Dokument nr. 8:4 (2004-2005)

Innstilling fra kommunalkomiteen om forslag fra stortingsrepresentant Jan Simonsen om å innføre en ordning med lukkede mottaksleirer for asylsøkere

Til Stortinget

SAMMENDRAG

I dokumentet fremmes følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen opprette lukkede mottaksleirer der samtlige asylsøkere plasseres etter ankomst til Norge, med mindre de kan få sine søknader behandlet umiddelbart ved ankomststedet."

"Stortinget ber Regjeringen vurdere å innføre en ordning der asylsøkere som beveger seg utenfor mottaksleirene kontrolleres ved hjelp av elektroniske brikker."

KOMITEENS MERKNADER

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sigvald Oppebøen Hansen, Reidar Sandal, Karl Eirik Schjøtt-Pedersen og Signe Øye, fra Høyre, Peter Skovholt Gitmark, Hans Kristian Hogsnes og Kari Lise Holmberg, fra Sosialistisk Venstreparti, Karin Andersen og Heikki Holmås, fra Kristelig Folkeparti, Anita Apelthun Sæle og Ivar Østberg, og fra Senterpartiet, lederen Magnhild Meltveit Kleppa, viser til at begge forslagene i Dokument nr. 8:4 (2004-2005) er svært problematiske i forhold til Den europeiske menneskerettighetskomisjonen (EMK) og Barnekonvensjonen. Flertallet viser også til at det ikke finnes lovhjemmel for noen av forslagene. Flertallet mener dessuten at forslagene er uforenlige med hovedlinjene i den norske flyktning-

politikken og vil peke på at det har vært bred politisk enighet om at mottakssystemet skal være åpent.

Flertallet viser i denne forbindelse til de respektive fraksjoners merknader i Innst. S. nr. 123 (2001-2002), jf. Dokument nr. 8:47 (2001-2002).

Flertallet viser videre til brev til komiteen fra kommunal- og regionalminister Erna Solberg, datert 3. november 2004 (vedlagt).

Flertallet vil på dette grunnlag ikke bifalle forslagene som er fremmet i dokumentet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Torbjørn Andersen og Per Sandberg, viser til at Fremskrittspartiet har fremmet forslag om lukket mottak tidligere. Disse medlemmer vil i denne sammenheng vise til Dokument nr. 8:46 (1999-2000) og Dokument nr. 8:47 (2001-2002).

Disse medlemmer er av den oppfatning at det må settes i stand en lang rekke tiltak for å gjenvinne balanse og troverdighet i innvandrings- og asylpolitikken. Forslag om lukkede mottak vil ikke fungere optimalt såfremt man ikke ser det i sammenheng med en altomspennende revisjon av dagens innvandrings- og asylpolitikk. Disse medlemmer har i lang tid vært de eneste reelle pådrivere for å finne effektive løsninger på de utfordringer som i utgangspunktet skaper behovet for lite heldige brannslukningsmetoder. I denne sammenheng vil disse medlemmer også vise til Fremskrittspartiets merknader i innstilling til St.prp. nr. 1 (2003-2004).

Disse medlemmer er av den klare oppfatning at et av de største problemene i dagens innvandrings- og asylpolitikk er det store antallet nyankomne og den lite effektive måten man håndterer disse på. Det er liten eller ingen grunn til å tro at denne trenden vil endre seg hvis man opprettholder dagens liberale innvandringspolitikk, samtidig som naboland som Danmark fører en stadig strengere politikk.

Disse medlemmer vil derfor gjennomføre en rekke tiltak for å begrense antall nyankomne samt sikre en raskere behandling av sakene. I denne sammenheng bør det vurderes å utvide hurtigbehandlingsordningen (også omtalt som 48-timersregelen) til også å gjelde andre grupper. Samtidig må de saker som ikke omfattes av hurtigbehandlingsordningen få en atskillig raskere saksbehandling enn i dag. Disse medlemmer er av den oppfatning at de fleste saker bør kunne behandles innen 4 uker, selv om dette vil påkrevne større ressurser fra blant annet UD. På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag om å utvide bruken av 48-timersregelen."

"Stortinget ber Regjeringen sette ned hurtigarbeidende utvalg og arbeidsgrupper for asylsaksbehandlingen, slik at søkere som ikke omfattes av 48-timersregelen får en rask avklaring på sin søknad."

Disse medlemmer vil videre påpeke at i kombinasjon med kortere behandlingstid, vil bruk av lukkede mottak være et godt virkemiddel. Lukkede mottak bør etter disse medlemmers syn i større grad enn i dag spille en rolle for å løse utfordringene innen asylområdet. I denne sammenheng må det påpekes at samtlige asylsøkere som oppholder seg ulovlig i landet, eller som har brutt norsk lov eller som myndighetene har sterk mistanke om at kan være i stand til å bryte norsk lov, plasseres i slike mottak til deres situasjon enten er avklart eller de kan returneres hjem.

Disse medlemmer håper at et slikt tiltak kan være med på å begrense enkelte asylsøkeres metodiske unngåelse og utnyttelse av de reglene som gjelder for asylsaker, inkludert ødeleggelse av egne identifikasjonspapirer, bruk av kirkeasyl og bevisst utnyttelse av Norges forhold til hjemlandets strafferammer.

Disse medlemmer vil understreke at de som får avslag på sin søknad må sendes så raskt som praktisk mulig ut, både med tanke på søkerens beste, men også med tanke på den signaleffekten dette gir til andre søkere uten reelt grunnlag for opphold. Dette må etter disse medlemmers syn også sees i sammenheng med at Regjeringen gir nye og klarere politiske signaler om at de som ønsker å utnytte det norske asylinstitutt, faktisk ikke er velkomne.

Disse medlemmer vil videre peke på at Norge i langt større grad aktivt må bruke bistandspolitikken for å presse igjennom at land som ikke aksepterer tilbake-sendelse av egne borgere likevel må ta imot disse. Samtidig bør en aktiv utenriks- og bistandspolitikk benyttes til å få garantier som forhindrer dødsstraff for de som skal returneres, slik at returen ikke strider mot norsk lov.

Disse medlemmer vil også følge Storbritannia i å gjøre det straffbart å komme til landet uten å ha ekte og gyldige identifikasjonspapirer. Dette vil forhindre at asylsøkere med overlegg destruerer identifikasjonspapirene etter innreise for å vanskeliggjøre behandlingsprosessen av asylsøknaden for norske myndigheter i etterkant.

Disse medlemmer vil vise til at andre land som har innført en tilsvarende innskjerping i innvandrings- og asylpolitikken har merket en sterk reduksjon i antall grunnløse søknader.

Disse medlemmer er klar over at den europeiske menneskerettighetskonvensjon fastslår at alle har rett til personlig frihet og sikkerhet, men vil vise til at den samme konvensjonen åpner for bruk av frihetsinnskrenkning såfremt det er for å begrense ulovlig innvandring eller for å gjennomføre et vedtak om utsendelse. Disse medlemmer vil videre bemerke at det finnes andre internasjonale konvensjoner og organisasjoner som vi har knyttet oss opp til som på en bedre og mer spesifikk måte omtaler dette problemet.

I denne sammenheng vil disse medlemmer vise til FNs høykommissær for flyktninger som i form av "Ex Com Conclusion 44" oppgir retningslinjer for bruk av frihetsberøvelse i saker som omhandler asylsøker. I disse retningslinjer oppgir høykommissæren for flyktninger at det under visse omstendigheter kan brukes lukkede mottak. Disse tilfeller nevnes spesifikt; hvor asylsøkerens identitet skal bekreftes, hvor man skal avgjøre det faktisk grunnlaget for asylsøknaden, i de situasjoner hvor asylsøkerne har prøvd å mislede asylmyndighetene ved å ødelegge sine egne identitetspapirer og i de tilfeller hvor nasjonal sikkerhet eller innbyggernes interesser skulle tilsi det. Disse medlemmer tar det for gitt at FNs høykommissær for flyktninger ikke fremla retningslinjer for frihetsberøvelse av asylsøkere uten å ha sett det i sammenheng med den allerede eksisterende europeiske menneskerettighetskonvensjon.

Disse medlemmer er av den oppfatning at et vedtak om bruk av lukkede mottak i den omhandlende problematikken er innenfor rammen av de konvensjoner og avtaler som Norge har ratifisert og underskrevet. Men selv om det skulle påvises motstrid mellom internasjonale konvensjoner og Norges bruk av internasjonale konvensjoner og Norges bruk av lukkede mottak, mener disse medlemmer at det uansett er nødvendig å opprette lukkede mottak.

På denne bakgrunn vil disse medlemmer fremme følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen vurdere hvordan enkelte av UDI-mottakene kan utvides og settes i stand til å fungere som lukkede mottak, for deretter å komme tilbake til Stortinget med konkrete forslag."

Disse medlemmer vil i denne sammenheng vise til at ca. 3 000 asylsøkere forsvinner fra asylmottak årlig, og derfor i teorien kan oppholde seg ulovlig i landet. Det kan ikke være noen tvil om at disse blir tvunget til å finansiere sitt ulovlige opphold ved hjelp av kriminalitet, noe som gir betydelige negative samfunnsmessige konsekvenser.

Disse medlemmer er av den oppfatning at bruk av elektronisk overvåking av asylanter vurderes som et mulig virkemiddel for å få oversikt og kontroll på asylsøkere som beveger seg utenfor mottak. Disse medlemmer vil i denne sammenheng påpeke at man

bør se på de erfaringer og vurderinger som Sverige har gjort i denne saken.

Disse medlemmer vil understreke at det med Fremskrittspartiets politikk ville vært svært få som ble sittende i lukkede mottak, da den store majoritet ville fått avklaring på sin søknad svært raskt.

FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 1

Stortinget ber Regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag om å utvide bruken av 48-timersregelen.

Forslag 2

Stortinget ber Regjeringen sette ned hurtigarbeidende utvalg og arbeidsgrupper for asylsaksbehandlin-

gen, slik at søkere som ikke omfattes av 48-timersregelen får en rask avklaring på sin søknad.

Forslag 3

Stortinget ber Regjeringen vurdere hvordan enkelte av UDI-mottakene kan utvides og settes i stand til å fungere som lukkede mottak, for deretter å komme tilbake til Stortinget med konkrete forslag.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til dokumentet og råer Stortinget til å gjøre slikt

v e d t a k :

Dokument nr. 8:4 (2004-2005) - forslag fra stortingsrepresentant Jan Simonsen om å innføre en ordning med lukkede mottaksleirer for asylsøkere - bifalles ikke.

Oslo, i kommunalkomiteen, den 30. november 2004

Magnhild Meltveit Kleppa
leder

Kari Lise Holmberg
ordfører

Vedlegg

Brev fra Kommunal- og regionaldepartementet v/statsråden til kommunalkomiteen, datert 3. november 2004

Vurdering av Dokument 8:4 (2004 - 2005) - Forslag fra stortingsrepresentant Jan Simonsen

Jeg viser til brev fra Kommunalkomiteen av 19.10.2004 der Kommunal- og regionaldepartementet bes gi en vurdering av følgende private forslag fra stortingsrepresentanten Jan Simonsen:

1. Stortinget ber Regjeringen opprette lukkede mottaksleirer der samtlige asylsøkere plasseres etter ankomst til Norge, med mindre de kan få sine søknader behandlet umiddelbart ved ankomststedet.
2. Stortinget ber Regjeringen vurdere å innføre en ordning der asylsøkere som beveger seg utenfor mottaksleirene, kontrolleres ved hjelp av elektroniske brikker.

Jeg viser til at representanten også i 1999 og 2002 fremmet forslag om lukkede mottak, henholdsvis i dokument nr. 8:46 (1999 - 2000) og dokument nr. 8:47 (2001 - 2002). Forslaget ble nedstemt begge ganger. Jeg viser også til at Fremskrittspartiets forslag om å etablere lukkede mottak for personer med avslag på asylsøknaden under trontaledebatten i år ble avvist med 102 mot 18 stemmer.

Som i de tidligere forslagene, pekes det i begrunnelsen på at utlendinger som søker om visum til Norge må vente i hjemlandet til søknaden er innvilget før innreise til Norge, mens asylsøkere ikke er underlagt slike regler. Visuminstituttet og asylinstituttet er etter mitt syn ikke sammenlignbare størrelser, da de har ulik intensjon og funksjon. Formålet med asylinstituttet er å gi internasjonal beskyttelse til personer som frykter forfølgelse etter de kriterier som er oppstilt i flyktningkonvensjonen. For å søke om å bli anerkjent som flyktning, må man i henhold til flyktningkonvensjonen ha forlatt hjemlandet. Alternativene er enten å melde seg for FN i et annet land og søke gjenbosetting i et tredjeland (jf. overføringsflyktninger), eller å melde seg for et annet lands myndigheter og søke om asyl der. Utlendingsloven § 17 setter som vilkår for å få innvilget asyl at man er i riket. En innvilget tillatelse vil kunne danne grunnlag for varig opphold i det aktuelle landet. Visuminstituttet regulerer utlendingers mulighet til å komme til Norge for en avgrenset periode, det være seg som turist, for å besøke familie, arbeide, studere osv. Det er en forutsetning at man er selvforsørget, og at man returnerer til hjemlandet etter visumtidens utløp.

Jeg har følgende kommentarer til de konkrete forslagene:

Forslag 1 om lukkede mottaksleire

Bred politisk enighet om åpne mottak

Jeg mener prinsipielt at mottakssystemet skal være et åpent tilbud for asylsøkere. Som jeg påpekte da forslaget var oppe i 2002, har det vært bred politisk enighet om dette, og jeg oppfatter at dette også er situasjonen i

dag. Det er de siste årene blitt lagt opp til et mer differensiert mottakssystem, der personer med antatt grunnløse søknader har blitt flyttet til et mottak med enklere standard enn ellers. Samtidig ble det for disse hovedsakelig østeuropeiske søkerne innført hurtigprosedyrer, slik at asylsøknadene ble behandlet meget raskt. Det ble videre gjennomført raske uttransporteringer. Disse tiltakene har medvirket til at det i dag kommer svært få asylsøkere med antatt grunnløse søknader.

Gjeldende regelverk

Representanten er lite konkret på hvordan han tenker seg at slike mottaksleire skal være. Det som synes klart, er at asylsøkerne skal holdes der med tvang, slik at vi i praksis snakker om internering. En arbeidsgruppe som Helseministeren og jeg nedsatte i fjor, vurderte muligheten for å opprette mottak der psykisk syke og/eller asylsøkere som vurderes som farlige, kunne holdes tilbake med tvang. Konklusjonen var at det ikke er lovhjemmel for dette verken i utlendingsloven eller psykisk helsevernloven.

I utlendingsloven er det kun to paragrafer som hjemler tilbakehold av personer med tvang. Politiet kan etter § 37 holde tilbake/forvare personer som har uklar identitet, og som ikke bidrar til å oppklare denne, mens § 41 gir politiet hjemmel til å holde tilbake personer som man frykter vil kunne unndra seg effektivering av et avslag. Personene som skal holdes tilbake i medhold av utlendingsloven har rett til å få prøvd gyldigheten av vedtaket om tilbakehold, dersom tilbakeholdelsen overstiger ett døgn. Fremstillingsfristen er i dag snarest mulig og senest dagen etter pågripelse. Kommunal- og regionaldepartementet har hatt på høring et forslag om å forlenge fremstillingsfristen til tre dager for å kunne effektivisere politiets arbeid ift. personer som holdes tilbake etter nevnte paragrafer i utlendingsloven. Psykisk helsevernloven gir anledning til å holde tilbake personer, inkludert asylsøkere, med tvang når det er tale om alvorlig sinnslidelse. Det er ikke tilstrekkelig at en person vurderes som farlig for seg selv og/eller andre. Utover ovennevnte muligheter for tilbakeholdelse etter utlendingsloven, er politiets mulighet for maktinngrep begrenset til inngripen i akutte situasjoner, eksempelvis ved trusler om vold. Politiet har ikke hjemmel for å holde noen, inkludert asylsøkere, tilbake med tvang dersom vedkommende ikke har begått en kriminell handling. Hvis så derimot har skjedd, vil personen gå inn i en fengslingsprosess dersom straffeprosesslovens vilkår er oppfylt.

Den europeiske menneskerettighetskonvensjonen (EMK)

Selv med en eventuell lovendring, vurderer jeg at lukkede mottaksleire for alle asylsøkere vil kunne være problematisk ift. EMK. Artikkel 5.1 fastslår at alle har

rett til personlig frihet og sikkerhet. Frihetsberøvelse kan skje i visse tilfeller, hovedsakelig ifm. straffbare handlinger. Frihetsberøvelsen skal være rettslig begrunnet og idømt av kompetent rettslig myndighet. EMKs Artikkel 5.4 fastslår at alle som utsettes for frihetsberøvelse skal ha rett til å få prøvd lovligheten av slike vedtak for en domstol. Det å søke asyl er ikke kriminelt, og det er helt åpenbart at dette i seg selv ikke kan være grunnlag for internering.

Representanten setter som forutsetning at saksbehandlingen skal skje i løpet av tre måneder, og at bosetting eller uttransportering skjer umiddelbart etter henholdsvis en innvilgelse eller et avslag. Skulle saksbehandlingen overskride tre måneder, kan det lempes på bevegelsesrestriksjonene. Asylsøknadens grad av kompleksitet varierer, og de skal behandles individuelt, grundig og i tråd med internasjonale standarder. De aller fleste søknader som avslås av Utlendingsdirektoratet blir klaget inn for Utlendingsnemnda, som også trenger en viss tid på saksbehandlingen. Departementet jobber kontinuerlig med å redusere saksbehandlingstiden i asylsakene. Som kjent må mange vente lenge på bosetting etter å ha fått innvilget oppholdstillatelse, og det er heller ikke slik at alle med endelig avslag vil kunne uttransporteres umiddelbart etter avslaget. Man kan ikke på forhånd vite nøyaktig hvor lang tid de ulike prosessene vil ta. Frihetsberøvelse på ubestemt tid er ikke forenlig med EMK.

Internering av barn

Barns situasjon er over hodet ikke berørt i forslaget, verken ift. enslige mindreårige asylsøkere eller barn i følge med sine foreldre. Jeg finner det helt uakseptabelt å skulle internere barn i lukkede mottak. Norge er bundet av Barnekonvensjonen, og skal i henhold til artikkel 37 b) garantere at "*intet barn ulovlig eller vilkårlig blir fratatt sin frihet. Pågrep, internering eller fengsling av barn skal skje på lovlig måte og skal bare benyttes som en siste utvei og for et kortest mulig tidsrom*". Artikkel 37 d) fastslår videre at "*ethvert barn som er berøvet sin frihet, skal ha rett til omgående juridisk og annen aktuell bistand og likeledes rett til å prøve lovligheten av frihetsberøvelsen for en domstol eller annen kompetent, uavhengig og upartisk myndighet og til å få en rask avgjørelse på enhver slik begjæring*". I henhold til EMK artikkel 5.1 kan barn bare holdes tilbake med tvang for å føre tilsyn med barnets oppdragelse eller å bringe barnet frem for kompetent rettslig myndighet. Dette kan eksempelvis gjelde tvangsmessig omsorgsovertakelse i medhold av barnevernloven. Asylsøkerbarn har, som andre barn, rett og plikt til skolegang, mulighet for utvikling, aktiviteter osv.

Fordeler og ulemper ved forslaget - kommentarer

Jeg er enig med representanten i at lukkede mottaksleire antakelig ville gjøre det mindre attraktivt å komme hit for å drive vinningskriminalitet i søknadsperioden. Jeg er opptatt av å forhindre kriminalitet blant asylsøkere, og jeg vurderer muligheten for i større grad å kunne forvare asylsøkere som tas for både

store og små kriminelle forhold. Også dette spørsmålet må avklares ift. EMK. Dette er imidlertid noe helt annet enn internere alle asylsøkere. Frykten for at asylmottak brukes som skjulested for internasjonale terrorister mener jeg er overdrevet. Med de mulighetene man nå har til å bevege seg innenfor Schengenområdet, anser jeg det som mer sannsynlig at slike personer *ikke* ønsker å benytte asylinstituttet. Alle asylsøkere må registrere seg hos myndighetene med foto og fingeravtrykk. Dette øker muligheten for å bli oppsporet. Norge deltar i flere internasjonale samarbeidsfora som bidrar til oppsporing, for eksempel Dublinsamarbeidet, Eurodac og Schengen Information System (SIS). Representantens påstand om at lukkede mottak vil "*forhindre at asylsøkere som ikke er flyktninger forsvinner, og oppholder seg i Europa som ulovlige innvandrere*" er problematisk, bl.a. ift. tidsaspektet. Det kan være en besnærende tanke at man vil ha full kontroll over hvor alle med avslag oppholder seg mens man arbeider med identitetsetterforskning m.m. Problemene knyttet til uttransportering av personer med uklar identitet, at land nekter å ta tilbake egne borgere som tvangssendes osv. vil ikke forsvinne med lukkede mottak, og man kan altså ikke internere mennesker på ubestemt tid.

Jeg deler ikke representantens tiltro til at lukkede mottak vil forhindre at asylsøkere med alvorlige psykiske problemer, eller generell voldelig adferd, begår drap. Jeg tror aldri vi kan garantere oss mot alt, uansett hvilke tiltak vi iverksetter. Blant ofrene for de drapene som er begått av asylsøkere eller tidligere asylsøkere, finner vi også andre asylsøkere. En ble eksempelvis drept på rommet sitt på mottaket rett før det tragiske bussdrapet i Valdres. Jeg ser ikke bort fra at lukkede mottak ville bidra til et langt høyere konfliktnivå og gi flere tilspissede situasjoner enn det vi har i mottakene i dag, nettopp fordi beboerne ikke vil ha muligheten til å bevege seg fritt omkring. Mens representanten er innforstått med at det vil være ubehagelig å være internert en periode, mener han samtidig at dette neppe vil være belastende for "reelle flyktninger, som kan se frem til flere års opphold i Norge og som er kommet seg vekk fra en livstruende situasjon". At internering er ubehagelig er åpenbart. Jeg tror imidlertid representanten undervurderer den usikkerhetssituasjonen som asylsøkere generelt lever i mens søknaden er til behandling. De færreste vil føle at de med sikkerhet kan se frem til et liv i Norge. Representanten undervurderer også den effekten internering vil kunne ha på personer som har sluppet vekk fra en livstruende situasjon. Personer som tidligere har vært fengslet eller internert, vil kunne oppleve dette som en gjentakelse, noe som vil kunne forsterke tidligere opplevelser. Det å bli utsatt for tvangstiltak kan i seg selv være meget traumatisk, noe man blant annet kjenner til fra det psykiske helsevernet.

Forslag 2 om elektronisk overvåkning av asylsøkere

Dette er et forslag som jeg finner helt uakseptabelt. Det er viktig å være klar over at elektronisk overvåkning er en straffemetode. Denne straffemetoden brukes heller ikke i Norge i dag, og det finnes ingen lovhjem-

mel for dette. Jeg må igjen få poengtere at det ikke er kriminelt å søke om asyl, heller ikke om man ikke oppfyller kriteriene for å få oppholdstillatelse. Jeg vil minne om at da Per Sandberg tok opp forslaget om elektronisk overvåking av asylsøkere i den offentlige debatten i fjor høst, skapte det meget sterke reaksjoner. Forslaget ble av jusseksperter, advokater, organisasjoner, psykiatere og politikere omtalt som forkastelig, stigmatiserende, personkrenkende og ikke en rettsstat verdig. Alle disse argumentene står seg fortsatt i dag. På samme måte som lukkede mottak er frihetsberøvende, er også elektronisk overvåking det, og dermed problematisk ift. EMK.

I eksempelvis Sverige og England brukes elektronisk overvåking som kontrollmiddel i en del straffesaker, og utelukkende det. Svenske straffedømte som overvåkes bor hjemme, og kan bevege seg mellom fast avtalte steder til faste tider, hovedsakelig mellom hjemmet og jobben. I Norge har vi som nevnt valgt en annen praksis, og benytter ikke denne type kontrolltiltak for noen. Kriminelle asylsøkere skal omfattes av de samme reglene som kriminelle nordmenn. I tillegg har vi senket den nedre strafferammen for utvisning av utlendinger som begår visse typer kriminalitet til tre måneder.

Praktisk og økonomisk tilnærming til forslagene

Ser man bort fra de prinsipielle og juridiske innvendingene, er det også store praktiske og økonomiske problemer knyttet til begge disse forslagene. Lukkede mottak for alle asylsøkere vil være svært dyre både å etablere og å drive. De ville måtte ha et stort personale i døgnkontinuerlig turnus, eget helsepersonale, sikkerhets- og vakttjeneste, matforsyninger, informasjonsprogram, aktiviteter osv. Det ville videre være svært vanskelig å finne kommuner som aksepterer å ha slike mottak i sitt område. Når det gjelder den elektroniske overvåkingen, fremgår det ikke av forslaget hvem de elektroniske brikkene skal kobles opp imot. I Sverige er det Kriminalvården som følger opp overvåkingen. Da det i forslaget ikke er snakk om kriminelle, er det lite aktuelt at politi eller fengselsvesen skulle ha denne oppgaven her. For å iverksette overvåkingen ville det

måtte utvikles retningslinjer for når, hvor og hvor lenge asylsøkerne skulle få bevege seg utenfor mottaket. All ut- og inngåing ville måtte registreres, og brikkene ville mest sannsynlig måtte programmeres for hver tur. Antakelig ville alle beboerne ønske å komme seg ut av leiren oftest mulig, slik at pågangen ville bli meget stor. De internertes begrunnelser vil antakelig "tilpasses" kriteriene, og frustrasjonsnivået ved avslag ville kunne bli svært høyt. For begge forslagene gjelder at de som utsettes for frihetsberøvelse, skal kunne få prøvd gyldigheten av slike vedtak. Dette ville medføre en stor belastning på rettsapparatet. All oppfølging rundt den elektroniske overvåkingen vil gi store ressursbehov. De som overvåkes bor da allerede i mottak som er svært kostnadskrevede.

Oppsummering

Begge forslagene er svært problematiske ift. EMK og Barnekonvensjonen. Det finnes ikke lovhemmel for noen av forslagene i dag, og jeg mener at asylmottakene som prinsipp fortsatt skal være åpne. Som nevnt vurderer jeg tiltak for i større grad å kunne forvare asylsøkere som har begått kriminelle asylsøkere. Jeg er opptatt av å bevare asylinstituttet, og å forhindre misbruk av det. Samtidig har asylsøkere krav på rettssikkerhet. Det å behandle asylsøkere generelt som kriminelle, endog å iverksette straffetiltak som heller ikke benyttes for kriminelle, er noe vi ikke kan være bekjent av. Utlendingsloven § 4 fastslår at loven skal anvendes i samsvar med internasjonale regler som Norge er bundet av når disse har til hensikt å styrke utlendingens stilling. Norge må altså opptre i samsvar med EMK og Barnekonvensjonen. Jeg har også pekt på at det er store praktiske og økonomiske sider som representanten ikke har berørt i forslaget. Dersom det ikke var juridiske og prinsipielle innvendinger mot forslagene, ville utgiftsøkningene som ligger implisitt i dem antakelig være av en slik størrelsesorden at gevinsten måtte være betydelig for å kunne forsvare utgiftsøkningen på de offentlige budsjettene, noe som i seg selv er tvilsomt. Jeg finner ikke å kunne støtte forslagene verken på prinsipielt, moralsk, juridisk, økonomisk eller praktisk grunnlag.

